

PRENATAL BAKIM

1. BÖLÜM

Dr. Semih AFACAN

Dr. Mehmet Zeki TANER

GİRİŞ

Prenatal dönem, fertilizasyon ile başlayan doğuma kadar devam eden embriyo ve fetüsün gelişiminin olduğu gebelik dönemini içerir. Prenatal bakım, annenin ve karnındaki fetüsün gebelik süresince bir sağlık personeli tarafından periyodik olarak muayene ve değerlendirmeler yapılarak gerekli öneri ve yönlendirmelerin yapılması olarak tanımlanır.

Prenatal bakımın temel amacı maternal riski en aza indirerek sağlıklı bir doğumun olmasını sağlamaktır. İdeal olan gebe kalmadan önce anne baba adayı, hekime başvurmalı ve tıbbi değerlendirme yağılıp, gereken planlama ve desteğe başlanmalıdır (ACOG Committee Opinion number 313, September 2005). Bu desteğin sağlanması için, gebelik öncesi ve gebelik döneminde gebelik risk durumunun belirlenmesi, maternal ve fetal iyilik halinin takibi, gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

Prenatal vizitlerin ne sıklıkta olması gerektiği pek çok kılavuzda farklı olarak belirtilmiştir. Genel kabul gören öneri 28. gebelik haftasına kadar dört haftada bir, 28-36. gebelik haftaları arasında 2 haftada bir ve sonrasında haftalık takip şeklindedir (Cunningham, Leveno, Bloom, Hauth, Rouse, Spong, 2010). Önerimiz, ziyaret sayısı ve sıklığından

çok, hangi gebenin gebeliğin hangi haftasında görüldüğü ve yapılan muayenenin yeterliliği ve istenilen tetkik ve tedavilerin uygunluğudur.

TARİHÇE

Prenatal bakım 1800'lerin başlarında mitlerden, kültürel inanışlardan ve tabulardan ibaretti. Günümüz anlamıyla prenatal bakım ilk olarak 1843'de Lever ve sonrasında 1859'da Simpson tarafından konvülsiyonların ve eklampsinin albuminüri ve ödemi olan gebelerde daha sık görülmesini keşfetmeleriyle ortaya çıkmıştır. Yirminci yüzyılın başlarında doğum öncesi bakımda anahtar rolü hemşireler oynuyordu. Obstetri henüz bir uzmanlık alanı değildi. Doğum öncesi bakım uygulamaları organize değildi ve çoğu doğum evde olmaktaydı (Judith A., Maloni RN., Ching-Yu Cheng, Cary P., Liebl RNC., 1996). New York'da 1918'de Doğum Düzenleme Merkezi'nin kurulmasıyla, hemşirelerin doğum öncesi bakım için evleri gezmeleri, anneleri olabilecek komplikasyonlar açısından taramaları ve bebek doğumu için aileleri bilgilendirmeleri düzenlenmeye başlandı. Böylece maternal ve infant ölümlerinde azalma olduğu görüldü (Varney, 1987). Yüz yılı aşkın geçmişiyle günümüzde prenatal bakım en sık başvurulan sağlık uygulamalarından biri haline gel-

10. Venöz Tromboemboli
11. Varis
12. Polihidramnios-Oligohidramnios
13. Anomalili Fetüs
14. Servikal Yetmezlik
15. Vajinal Kanama
16. Preeklampsi-Eklampsi
17. Gebelikte Cerrahi Müdahale Geçirilmesi: Appendektomi vb.
18. Yatış Gerektiren Hiperemezis Gravidarum
19. Preterm Eylem
20. Gebelikte Travma Geçirilmesi
21. Şiddetli Enfeksiyon
22. Ciddi Anemi: Hb<7 gr/dL
23. Preterm Erken Membran Ruptürü
24. Vücut Kütle İndeksi >30kg/m²
25. Vücut Kütle İndeksi <18kg/m²
26. İnfertilite Tedavisi Sonrası Gebelik
27. Anormal HPV ve PAP Smear Taraması
28. Tekrarlayan Sistit
29. İntrauterin Gelişme Geriliği
30. Gestasyonel haftası ile uterus büyüklüğünün uygunsuzluğu
31. 10-12. haftalardan itibaren el Doppleri, 16-20. haftadan itibaren fetal stetoskop ile fetal kalp seslerinin duyulmaması. 20. haftadan sonra gebenin fetus hareketlerini hissetmemesi
32. Pelvik Kitle, Myom, Uterin Malformasyon

KAYNAKLAR

1. Hoffman BL, Horsager R, Roberts S: Williams Obstetrics, Study Guide. 24th edition. New York, NY: McGraw-Hill Education, 2014.
2. Bonita, Ruth, Beaglehole, Robert, Kjellström, Tord: World Health Organization, Basic epidemiology, 2nd edition. World Health Organization, 2006.
3. American College Of Obstetricians And Gynecologists, The Importance of preconception care in the continuum of women's health care, ACOG Committee Opinion number 313, September 2005, American College Of Obstetricians And Gynecologist, 2005, p.106-665.
4. Cunningham, Leveno, Bloom, Hauth, Rouse, Spong: Prenatal Care, Williams Obstetrics 23rd edition, 2010, p.195.
5. Ogawa Y., Kaneko S., Otani K., & Fukushima Y.: Serum folic acid levels in epileptic mothers and their levels in

- epileptic mothers and their relationship to congenital malformations. Epilepsy research, 1991, p.75-78.
6. Bernhardt B. A., Haunstetter C. M., Roter D. & Geller G.: How do obstetric providers discuss referrals for prenatal genetic counseling, Journal of Genetic Counseling, 2005, p.109-117.
7. Brown M. J., Sinclair M., Liddle D., Hill A. J., Madden E. & Stockdale J. A.: Systematic review investigating healthy lifestyle interventions incorporating goal setting strategies for preventing excess gestational weight gain. PoS one, 2012.
8. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü. 2018 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması, Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ve TÜBİTAK, Ankara, Türkiye, 2019.
9. Judith A., Maloni RN., Ching-Yu Cheng, Cary P., Liebl RNC., Jeanmarie Sharp Maier: Transforming Prenatal Care: Reflections on the Past and Present With Implications for the Future:JOGNN, 25, 1996 p.17-23.
10. Varney H.: In Nurse-Midwifery, Boston: Blackwell Scientific Publications, 1987, p.19-36.
11. Loudon I: Death in Childbirth. New York, Oxford University Press: 1992.
12. T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü, Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2017 Haber Bülteni: 2018, DC: Sağlık istatistikleri yılığı 2017: <https://dosya-merkez.saglik.gov.tr/Eklenti/27344,saglik-istatistikleri-yilligi-2017-haber-bultenipdf.pdf?0>.
13. T.C. Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü. Kadın ve Üreme Sağlığı Dairesi Başkanlığı, Doğum Öncesi Bakım Yönetim Rehberi, Ankara, 2018
14. NICE Clinical guideline: 26 March 2008, Last updated February 2019 DC: Antenatal care for uncomplicated pregnancies: <https://www.nice.org.uk/guidance/cg62>.
15. Read JS., Klebanoff MA: Sexual intercourse during pregnancy and preterm delivery: effects of vaginal microorganisms. The Vaginal Infections and Prematurity Study Group, American Journal of Obstetric and Gynecology, 1993, p. 168-514.
16. Sayle AE., Savitz DA., Thorp JM. Jr et al. Sexual activity during late pregnancy and risk of preterm delivery, Obstetric Gynecology 2001, p 97-283.
17. Facco F, Reid K., Grobman W. et al, Short and long sleep duration are associated with extremes of gestational weight gain. Abstract No. 33, American Journal of Obstetric and Gynecology, 2016, p 14-26.
18. National Sleep Foundation 2012, DC: Pregnancy and sleep 2014, <https://www.sleepfoundation.org/article/sleep-topics/pregnancy-and-sleep>.
19. Kitsantas P, Gaffney KF, Wu H., Castello JC.: Determinants of alcohol cessation, reduction and no reduction during pregnancy. Archives of Gynecology and Obstetrics, 2014, p. 289-771.
20. O'Brien LM., Warland J.: Typical sleep positions in pregnant women. Early Human Development, 2014, p.90-315.
21. Institute of Medicine, Food and Nutrition Board, Committee on Nutritional Status During Pregnancy, part I: Nutritional Status and Weight Gain. National Academy Press, Washington, DC 2000.

22. Alavi N., Haley S., Chow K., McDonald SD.: Comparison of national gestational weight gain guidelines and energy intake recommendations, *Obesity Reviews*, 2013, p.14-68.
23. Brenner DJ., Hall EJ.: Computed tomography an increasing source of radiation exposure, *New England Journal of Medicine*, 2007, p.357-2277.
24. Chen LW., Wu Y., Neelakantan N. et al: Maternal caffeine intake during pregnancy is associated with risk of low birth weight: a systematic review and dose-response meta-analysis. *BMC Medicine*, 2014, p.12-174.
25. Agopian AJ., Lupo PJ., Canfield MA. et al: Swimming pool use and birth defect risk, *American Journal of Obstetric and Gynecology*, 2013, p.209-219.
26. T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Kadın ve Üreme Sağlığı Dairesi Başkanlığı Ankara: Doğum Öncesi Bakım Yönetim Rehberi, Sağlık Bakanlığı Yayın No: 925, 2018.
27. American Academy of Pediatrics & American College of Obstetricians and Gynecologists: Guidelines for perinatal care, 8th edition. Elk Grove Village, American Academy of Pediatrics, 2017.
28. ACOG Committee on Obstetric Practise, American Institute of Ultrasound in Medicine, Society for Maternal-Fetal Medicine: Methods for Estimating Due Date, Number 700, May 2017, Reaffirmed 2019
29. The International Federation of Gynecology and Obstetrics (FIGO): Initiative on gestational diabetes mellitus. A pragmatic guide for diagnosis management and care, XXII FIGO World Congress of Gynecology and Obstetrics, Rio de Janeiro, Brazil, 2018
30. Moshe Hod A., Anil Kapur B., David A., Sacks C., Eran Hadar D., Mukesh Agarwal F. et al: International Journal of Gynecology and Obstetrics, 2015, p.173-211
31. ACOG Committee Opinion No. 650: Physical Activity and Exercise During Pregnancy and the Postpartum Period. American College of Obstetrics and Gynecology, 2015, Reaffirmed 2019, p.125-136.
32. DeVault KR., Castell DO.: Updated guidelines for the diagnosis and treatment of gastroesophageal reflux disease, *American College of Gastroenterology, American Journal of Gastroenterology*, 2005, p.100-190.
33. Boelig RC., Barton SJ., Saccone G. et al: Interventions for treating hyperemesis gravidarum, a Cochrane systematic review and meta-analysis, *Journal of Maternal-Fetal & Neonatal Medicine*, 2018, p.312-492.
34. Seto A., Einarson T., Koren G.: Pregnancy outcome following first trimester exposure to antihistamines: meta-analysis, *American Journal of Perinatology*, 1997, p.14-119.
35. Mazzotta P., Magee LA.: A risk-benefit assessment of pharmacological and nonpharmacological treatments for nausea and vomiting of pregnancy, *Drugs*, 2000, p.59-781.
36. Promislow JH., Hertz-Picciotto I., Schramm M., et al: Bed rest and other determinants of bone loss during pregnancy, *American Journal of Obstetric and Gynecology*, 2004, p.191-1077.
37. Staples JE., Bocchini JA. Jr., Rubin L. et al: Yellow Fever Vaccine Booster Doses: Recommendations of the Advisory Committee on Immunization Practices, *The Morbidity and Mortality Weekly Report*, 2015, p.64-67.
38. WHO position paper March 2018 recommendations: Typhoid vaccines, *World Health Organization*, 2019, p.37;214.
39. Chu HY, Englund JA. Maternal immunization. *Clin Infect Dis* 2014; 59:560.
40. Michalowicz BS, Hodges JS, DiAngelis AJ, et al: Treatment of periodontal disease and the risk of preterm birth. *N Engl J Med* 355:1885, 2006
41. Friedman JM. Teratology society: presentation to the FDA public meeting on safety issues associated with the use of dietary supplements during pregnancy, *Teratology* 2000; 62:134
42. Cruse PJ, Foord R. The epidemiology of wound infection. A 10-year prospective study of 62,939 wounds. *Surg Clin North Am* 1980; 60:27.
43. Lefebvre A, Saliou P, Lucet JC, et al. Preoperative hair removal and surgical site infections: network meta-analysis of randomized controlled trials. *J Hosp Infect* 2015; 91:100.